

PÄÄKIRJOITUS

Köyhdytetyt naiset

YK:n huippukokous (Major Event) on vuosituhattavoiteita tarkastelluun joutunut toteamaan, ettei köyhyyden puolittaminen ole toteutunut toivotulla tavalla.

Keskimääräinen vauraus on joillakin alueilla lisääntynyt, mutta tuloerot ovat samalla kärjistyneet.

Köyhdyttämisestä puhutaan silloin, kun kyllä tiedetään millä toimenpiteillä köyhyyttä voitaisiin vähentää, mutta niihin ei ole ryhdytty.

Valtaosa maailman köyhistä on edelleen naisia. Voidaan esittää kaksi samankaltaista, mutta kuitenkin erisälteistä kysymystä: Miksi naiset ovat köyhiä? Miksi köyhät ovat naisia?

Naiset tekevät kovasti töitä, miksi he eivät pääse köyhyydestä? UNIFEMin julkaisu Naiset, työ ja köyhyys (Women, Work, and Poverty, 2005) antaa useita vastauksia sekä joitakin ratkaisuehdotuksia näihin kysymyksiin.

Koulutuksen puute tai sen vähäisyys ovat meille tutuin syy siihen, etteivät naiset työllisty virallisella sektorilla.

Virallinen sektori käyttää naisia myös joustotyövoimana työvoiman tarpeen vaihdelluessa. Työtehtävien koneistuminen ja automaatio vaikuttavat ensimmäisenä ja eniten naisten työllisyyteen.

Kehitysmaissa valtaosa työvoimasta toimii epätyöllisillä sektoreilla, missä sopimuksia ei tehdä eikä noudateta. Heistä suurin osa on naisia. Nuo työpaikat ovat turvattomia ja huonosti palkattuja, osa naisista tekee työtä mm. perheyrikyksissä kokonaan ilman palkkaa.

Koska köyhyyden poistamisessa maailmanlaajuisesti naiset ovat avainasemassa, on ehdottoman tärkeää, että naiset pääsevät neuvottelemaan työhönsä liittyvistä ehdoista, ja että talouspoliittinen strategia ottaa huomioon tämän epätyöllisen sektorin osana maan taloutta.

Epätyöllisen sektorin toiminta ei myöskään ole kustannustehtävä, joten monet sivistä johtuen on välttämätöntä, että sitä aletaan järjestelmällisesti "virallistaa".

Yhtenä keinona on esitetty gender-budjetoinnin kaltainen epätyöllisen talouden budjettianalyysi, joka määrittää miten hallituksen eri toimenpiteet vaikuttavat epätyöllisillä sektoreilla toimivien mahdollisuuksiin päästä osallisiksi normaaleista työelämän etuisuuksista ja työllisyysturvasta.

Mitä me Suomen UNIFEMissa sitten voimme tehdä? Me voimme edelleenkin tukea naisten eriasteista koulutusta, sillä siinä piilee heidän mahdollisuutensa päästä itse vaikuttamaan tilanteensa paranemiseen.

Sinikka Ala-Paavola
puheenjohtaja

Kutsu syyskokoukseen Helsinkiin

Suomen UNIFEM – Finlands UNIFEM ry:n jäsenet kutsutaan sääntömääräiseen syyskokoukseen, joka pidetään lauantaan marraskuun 26. päivänä kello 10 Töölössä yhdistyksen toimiston talon auditoriossa Töölöntorinkatu 2 B, 1. kerros. Valtakirjojen tarkastus ja ilmoittautuminen alkaen kello 9. Jäseniä ja jäsenjärjestöjä pyydetään ilmoittautumaan kokoukseen viimeistään 18.11.2005 jäsenyyden tarkistamiseksi. Jäsenjärjestöjä pyydetään huolehtimaan siitä, että virallisella edustajalla on valtakirja.

Ilmoittautumiset yhdistyksen toimistoon Töölöntorinkatu 2 B, 8. kerros, 00260 Helsinki tai puhelimitse 09-694 0944, sähköpostitse toimisto@unifem.fi tai faksilla 09-694 0990.

Kokouksen jälkeen Elisabeth Rehnin esitelmä aiheesta "Kuka hyötty konfliktista?" Tervetuloa!

UNIFEMin puheenjohtaja vaihtuu syyskokouksessa

Suomen UNIFEMin nykyinen puheenjohtaja Sinikka Ala-Paavola tulee palvelleeksi kaksi kautta eikä häntä sääntöjen mukaan voida valita enää uudelleen puheenjohtajaksi. Tulossa on siis tärkeä kokous Helsingissä marraskuun 26. päivänä. Toivotaan, että mahdollisimman moni jäsen ja jäsenjärjestö haluaa vaikuttaa yhdistyksen tulevaisuuteen osallistumalla kokoukseen. Hallituksesta vapautuu myös paikkoja.

Henkilövalintoja valmistelemaan valittiin kevätkokouksessa vaalitoimikunta, johon kuuluvat:

Pirkko Keskinen Kajaani (pirkko.keskinen@kainuunsaomat.fi tai pv.keskinen@luukku.com)
Eija Viitanen Heinola (eija.viitanen@iitti.fi)
Sanna Sahanen Turku (ssahanen@abo.fi)
Raina Jokinen Kouvola (raina.jokinen@pp.inet.fi)
Pirkko Saavalainen Vantaa (pirkko@jpskoi.pp.fi)

Kallelle till höstmötet

Suomen UNIFEM – Finlands UNIFEM ry håller stadgeenligt höstmöte lördagen den 26. oktober i Helsingfors, Tölötorggatan 2 B, första våningen. Välkommen!

Jos minulla olisi miljoona euroa...

Tarjoaisin ensin tyttärelleni jäätelöt ja rouvalle pulla-kaffeet.

Tämän jälkeen uskaltaisin siirtyä muihin naisiin.

Eniten sijoittaisin raskauden aikaisen terveydenhuollon kehittämiseen köyhimmässä Afrikan maissa. Apu kohdistuisi luonnollisesti samalla hiv/aids-työhön, lasten terveyteen sekä naisten aseman vahvistamiseen.

Suurin panoksen lähtisin myös tukemaan aasialaisia naisten pienluottoryhmiä.

Olen usein saanut olla todistamassa kuinka elämän muuttuminen mahdollistamasta mahdolliseksi tapahtuu nopeasti muutaman kymmenen euron lainoilla.

Mikko Kuustonen

Isänpäivälahjavihje: No Woman Left Behind -paita 25 €

Haasteita riittää

Syksy on alkanut vireästi. Oman piristysruiskeensa antoi UNIFEMin johtajan Noleen Heyzerin vierailu Helsingissä syyskuussa. Valitettavasti vierailu toteutui lyhyellä varoitusajalla, joten yhteisiä UNFEM-hetkiä oli kovin rajoitetusti. Välitän kuitenkin Noleenin kiitokset Suomen unifemiläisille esimerkiksi näin viestintäviestinä. Suomen UNIFEMillä on erityisasema maayhdistysten joukossa jo siitäkin syystä, että Helvi Sipilä on koko rahaston keskeinen "kätilö" ja Suomen UNIFEM ensimmäinen maayhdistys. Jatkokoon työmme uutterana.

UNIFEMin haasteet ovat jatkossakin valtaisan. Resurssit ovat kuitenkin kovin niukat. Toivomuksemme on, että Suomi ja muut Pohjoismaat olisivat nyt YK:ssa aloitteellisia rahaston aseman vahvistamiseksi. Mielestämme se olisi maidemme velvollisuus semminkin, kun hallituksemme mielellään profiloituvat edelläkävijöiksi naisten aseman edistäjinä. Varaa meillä ainakin olisi!

Asia on nyt ajankohtainen, kun YK:n reformi on aiheellisesti maailmanyhteisön työlliställä. Laajalti ollaan yksimielisiä siitä, että YK:n vuosituhattavoitteet eivät tule koskaan toteutumaan täysimääräisesti, ellei naisten aseman kohentamiseksi tehdä ratkaisevasti enemmän työtä. UNIFEM on näyttänyt osaamisensa ja kyvykkyytensä ja sen työlle on taattava jatkossa riittävät resurssit.

Täällä Suomessa olemme syksyn aikana kartoittaneet paikallistoimikuntakyselyllä paikallisten toimijoiden toiveita, ongelmia, kehitysideoita ja parhaita

käytäntöjä. Myöhemmin syksyllä toteutetaan vielä pienimuotoinen otantakysely henkilöjäsentienille. Käytämme kyselyjä pohjana toimintamme kehittämiseksi. Yhdistyksen hallitus täsmentää syksyn aikana myös toimintastrategiaamme. Näistä asioista tulemme puhumaan yhteisissä kokouksissa, puheenjohtajien neuvottelupäivällä tammikuussa ja paikallistoimikuntien kokouksissa.

No Woman Left Behind – jäsenkampanja jatkuu vuoden loppuun ja kampanjapaitojakin on saatavilla toimistoilta. Jo nyt voin todeta, että jäsenmäärämme on hienoisessa kasvussa huolimatta jäsenkunnan voimakaasta luonnollisesta poistumasta. Haastan jokaisen unifemiläisen hankkimaan edelleen ainakin yhden uuden jäsenen. Jäsenmaksutulot ovat keskeinen toimintamme rahoituslähde täällä Suomessa.

Keräysvaramme menevät edelleen Afganistanin naistenkeskusten tukemiseen. Emmehän unohda Afganistanin naisia, jotka taistelevat oikeuksistaan ja jokapäiväisestä turvallisuudestaan vaikeissa olosuhteissa. Onko Sinulla kenties pyöreiden vuosien merkkipäivä tulossa? Tarvitsetko vielä tavaraa vai haluaisitko kenties kohdistaa lahjarahat UNIFEMin työn tukemiseen Afganistanissa? Syntymäpäivälahjoitus antaa hyvän mielen lahjoittajalle ja syntymäpäiväsankarille.

Leena Schmidt

Naiset mukaan ...

jatkuu sivulta 1

– Rahaa syydetään turvallisuuden nimissä esimerkiksi aseisiin. Mutta mitä turvallisuutta se on? Loppujen lopuksi maailman turvallisuustilanne on kiinni ihmis-oikeuksista. Todellinen rauha perustuu ystävyydelle ja solidaarisuudelle, ei aseille, Heyzer painotti.

Rahaa on, mutta sillä ei ole merkitystä, jos se virtaa väärään paikkaan. Heyzerin mielestä köyhyyden lisääntyminen johtuu vääristä prioriteeteista.

– Tarvitaan lisää ihmisiä, jotka puhuvat kehitysasioista ja välittävät niistä, hän sanoi.

Tasa-arvo marginaalista vallan keskiöön

Ongelmana on, että usein jopa monet naiset eivät uskalla puhua tasa-arvoasioista.

– Naisten oikeudet ja tasa-arvokysymykset nähdään yhä edelleen liian usein marginaalisina kysymyksiä, eivätkä naiset halua puhua näistä asioista, koska puhumalla niistä he pelkäävät vaikuttavansa hankalilta, Heyzer totesi.

Hän itse ei ole koskaan pelännyt hankalan naisen maininta. Noleen Heyzer syntyi Singaporessa ja suoritti tohtoriopintonsa yhteiskuntatieteistä Cambridgen yliopistossa Englannissa. Jo opiskeluaikoina hän oli kiinnostunut naisten asemasta.

– Cambridgen yliopistossa naisasioita ei nähty kovinkaan arvokkaina, mutta minä en välittänyt kunnian, Heyzer kertoi.

Ennen UNIFEMiin tuloaan Heyzer työskenteli neuvonantajana tasa-arvoasioissa useille aasialaisille valtioille. Hänen johtajakautenaan UNIFEM on nelinkertaistanut varansa ja naisasiat ovat parantaneet asemaansa YK:n ohjelmassa.

Heyzerin mielestä on tärkeää, että tasa-arvoasioille käy samoin kuin ihmisoikeuksille; ne pitää nopeasti saada marginaalista keskustaan.

– Naiset pitää saada oikeiden pöytien ääreen päättämään asioista, hän vaati.

Heyzerin mielestä myös UNIFEMin omaa asemaa YK:n sisällä on syytä nostaa.

– Järjestön edustajan täytyy olla tarpeeksi korkealla YK:n omassa järjestelmässä, jotta häntä kuunnellaan. Ja järjestelmässä kohoaminen vaatii paljon tahtoa, Heyzer tietää.

Hän painotti sitä, kuinka merkittävää UNIFEMin vahvistaminen YK-reformin yhteydessä on, mikäli vuosituhattavoitteet halutaan saavuttaa.

Yhteistyö on avettava myös yritysmaailmaan

Heyzer on suunnannut katseensa yritysmaailmaan, ja hän puhui siitä innostuneesti.

– Tarvitsemme sponsoreita ja tukijoita. Joku suomalainen yritys voisi ryhtyä tukemaan kampanjaa, joka vastustaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, hän ehdotti ja mainitsi heti perään Nokian.

– Connecting for peace? Heyzer heitti ilmaan mainosloganin.

Bisneskonsultit ympäri maailman ovat jo jonkin aikaa puhuneet vihreistä arvoista. Kansalaisjärjestöjen painostuksesta luontoystävällisyys ja erilaiset eettiset ohjelmat ovat yhä merkityksellisempiä osatekijöitä brändien ja yritysten imagojen rakentamisessa.

Heyzer kuitenkin toivoi, ettei eettisistä arvoista tulisi vain yritysten markkinointivälineitä.

– Yritysmaailman täytyy olla osa ratkaisua tai muuten ne ovat vain osa ongelmaa, hän huomautti.

– Muutos on mahdollinen. Yritykset voisivat työskennellä esimerkiksi sen eteen, että palkkaerot miesten ja naisten välillä kurottaisiin umpeen. Muutos tulee kuitenkin tapahtumaan vasta sitten kun yrityksiin saa-

Noleen Heyzer muistutti myös myönteisistä muutoksista, joita on jo saavutettu.

– Esimerkiksi Ruandan parlamentin jäsenistä on lähes puolet naisia. Se on enemmän kuin missään muualla, hän toteaa tyytyväisenä.

daan töihin enemmän ihmisiä, jotka oikeasti välittävät näistä asioista, hän arvioi.

UNIFEMin yhteistyö tietotekniikkayhtiö Cisco Systemsin kanssa Jordaniassa on hyvä esimerkki hyväntekeväisyysjärjestön ja yrityksen välisestä yhteistyöstä. Neljä vuotta sitten aloitettu yhteistyö on auttanut naisia pääsemään kiinni työmarkkinoille IT-alalla. Tähän mennessä ohjelmaan on osallistunut 1600 henkilöä ja 57 prosenttia heistä on naisia. Ohjelma on nyt aloitettu myös Libanonissa ja Marokossa, ja sitä halutaan laajentaa muuallekin arabivaltioihin.

– Ei tässä ole siis kysymys mistään karkista tai kepposista, me tarvitsemme yhteistyökumppaneita, Heyzer painotti.

Hän olisi erityisen innostunut samaan suomalaisia yrityksiä mukaan yhteistyöhön, sillä onhan koko UNIFEM pitkälti suomalaisten naisten visioima. Nokian lisäksi Heyzer mainitsee Finnairin.

Kulttuuri ei ole tekosyy väkivallalle

UNIFEM työskentelee maailman naisten hyväksi kulttuurista riippumatta. Heyzerillä olikin sanansa sanottavanaan myös kulttuurirelativismista.

– Kulttuuri ei koskaan saa olla tekosyy väkivallalle, hän painotti ja käytti esimerkkinä naisiin kohdistuvia kunniamurhia.

Lisäksi hän halusi muistuttaa, että länsimaalaisen kulttuurin historia on yksi kaikkein väkivaltaisimpia. – Yksikään kulttuuri ei kuitenkaan ole staattinen, vaan kulttuuri on aina jatkuvassa muutoksessa, Hayzer jatkoi.

On rasistista kieltää kulttuurilta mahdollisuus kehitykseen. Heyzer on huolissaan Irakin tilanteesta, jonka naisilla on vuodesta 1959 ollut yhden arabimaailman edistyksellimmät oikeudet. Nyt naisten oikeuksia halutaan rajottaa uskonnon nimessä.

– Fundamentalismi on hyvin vaarallista naisille, Heyzer korosti.

Ja se mikä on vaarallista naisille, on loppujen lopuksi vaarallista kaikille.

– Mitä tasa-arvoisempi yhteiskunta, sen vähemmän korruptiota. Nämä eivät ole feministisiä kysymyksiä, vaan nämä koskettavat kaikkia ihmisiä. Muutoksen aikaansaamiseksi meidän tarvitsee joskus uhmata valan keskustaa, ja siksi tämä on välillä niin hankalaa, pääjohtaja Noleen Heyzer totesi Helsingissä.

Teksti **Kati Ala-Ilomäki**

Kuvat **Leena Schmidt**

Presidentti Tarja Halonen:

Naisten aseman parantaminen edellytys köyhyyden puolittamiselle

Presidentti Tarja Halonen korosti YK:n 60-vuotisjuhla-kokouksessa New Yorkissa 14. syyskuuta pitämässään Suomen puheenvuorossa yhteisen tähden merkitystä vuosituhattavoitteiden saavuttamisessa.

Turvallisuus, kehitys ja ihmisoikeudet kulkevat käsi kädessä maailmassa, jossa mahdollisuudet tehdä hyvää ovat nyt suuremmat kuin koskaan aiemmin. Halonen muistutti, että todelliset aikaansaannokset ovat edelleen puutteelliset.

Hän korosti puheessaan tasa-arvoa ja naisten aseman parantamisen tärkeyttä. Naisten aseman ja

oikeuksien parantaminen on edellytys kestäväälle kehitykselle, oli kyseessä sitten köyhyyden vähentäminen tai laadullinen tai ympäristön kehitys.

Myös YK:n reformin todellinen edistyskellinen luonne taataan vain varmistamalla naisten kokonaisvaltaisen osallistuminen uudistusprosessiin.

Hälönen välitti yleiskokoukselle viestin myös Helsinki-prosessin syyskuisesta konferenssista, muistuttaen hallituksen, yritysmaailman ja kansalaisjärjestöjen välisen dialogin merkityksestä reilumman globaalisaation aikaansaamisessa.